Феджэ, фылажьэ, хэкум зивгъэзэгъэж

2009 гъэм жэпуэгъуэм (октябрым) и 17, щэбэт

КъБР-м и Прези-дент Къянокъуз Арсен Правительствам и Унам фігьуаса щы Іущіац ха-мэ къэралхэм къик Іы-жауз КъБКъУ-мрз КъБКъМА-мрз щеджз ди хэкуэгъухэм.

Nº197 (21.605) ●

ЗЭІУЩІЭМ хэтащ ьБР-м хъыбарегъащІэ натІэхэмкІэ, жылаядальжызимирэ шТальгтуаль Гуахухэмисы им-нистр Пашты Борис, КъБКъМА-м и ректор Жэрыкчуэ Борис, КъБКъУ-м и ректор КъБкъУ-м и ректор Кърамырээ Барэсбии, калы къэрал студентхэм я Гуахухэмисы КъБкъУ-м и проректор Тау Хьэзешь, Миграцэмисы фесеральны Гуахущаптым КъБР-м щить къздамымира «Нал-шки» заропортымира Таркух хэр Таркух и Иорааным, къннамищи къздамым, ...жауэ, хэкужьым еджапІэ нэхъыщхьэ-м щІэсхэр.

Къанокъуэм зэІущІэм къекІуэлІахэм захуигъэкъекlyэлlахэм захүигээ-защ сыт хуэдэ унци-яlэми, сытым нэхъ игъэ-пlейтейми псори утык къралъхьэну, зэгъусэу абихэм унафэ тращы-хыфын хуэдэу.
— Си щуажы сыхүейт хамэ къэралхэм къикlыж щlалэгуалэр къакlуэр еджэ къудей михъуу,

квуден мыхвуу, лэ-жьапІэфІ къагъуэту, ди щІыналъэм, Урысейм и экономикэм, щІэныгъэм, шэнхабээм хуэлэжьэну. ХабээфI тхуэхъуауэ, ди лаозэфт тауэхвуауэ, дл лъэпкъэгъухэр гъэма-хуэм зыгъэпсэхуакІуэ къыдогъэблагъэ, респубхуейхэми защІыдогъа-къуэ. Урысей Федера-

●Дыгъуасэ Къанокъуэ Арсен студентхэм йопсалъэ. Абы къыбгьэдэсщ КъБР-м и Президентым и Администрацэм и УнафэщІ Жамборэ Владимир.

псэуну, фыщеджэну, фы-щылэжьэну, зыіцыву-жьыну. Мис абыхэм еп-кауэ іцыіэ ныкъусаны-гьэхэм дытепсэльихы-гращи, фи гукъеуэхэм седэјуэну сыхуейт, - жи-іши Президентым. Къбьзэрыш]эмі амкіи, студентхэм гукъеуэш-

Къбазръщ јак lanki, и студенткъм гукъе уви-студенткъм гукъе уви-кузтъу към към зараль-тэмкја, еджапја нахъщ-тъм към зараль-тъм към за спирантуръм, ординатуръм, одкторан-туръм щ јат јаксъм към укуей псоми ар зрагъз-хъу ајафъркъм. Алку-дау акър тепезлъкхъещ петибъикъм шмисачих республикэм щыпсэуну хуит къэзыщІ тхылъыр куит къззыщІ ткыльыр (
вид на жительство) зы-Ізрыть эккваным пыщІ а гуть уекь хэм, урысыбан адыгабан зымыщІ эхэр за-кІ уал Іафын, къврыпы-фазкІ, тыркубазкІ в кы-щепсэльэн ІуахущІ апІ а щы Ізн з эры хуейм, ди республикэм щикІ-къы-

щихьэжкІэ кхъухьлъатэ тІысыпІэм щашэч гугъутыкыпым щашэч гугьу-ехкэм, хэкум кышшынэ-жыну хуейхэм лэжьапы ээрамыгъуэтым, нэ-гъуэщихэми. Абыхэм теухуауэ Къанокъуэм жилар ди хэкуэгъухэм ягу ири-

къалэнхэм сепсэльэну. Хамэ къэралхэм шыпсэу ди льэпкъэгъуу КъБР-м и еджап1э нэхъыщхьэ-хэм щ1эныгъэ шызэзы-гъэтъуэтахэм ф1ык1э я ц1эр щра1уэк1э, 1энат1э, хэр къыщыхуагъэфащэ-кІэ си гуапэ мэхъу, ауз сыхуейт ди хэкуэгъу нэ-хъыбэ республикэм къы-щынэну. Псалъэ фызот си къарум къихь къэзмыгъанэу фи Іуэхухэм яужь сихьэну. Псалъэм

папшІэ, сэ схузэфІэкІы нущ, республикэ мылъ-кум сыхэмыІэбэу, хамэ къэралхэм къикІа стукум сыхэмы Ізбэу, хамэ кърадахэм къикіа студентхэр еджэху зыщізысын, иужыкі эмабы къыщинэну хуейим щыпедын кыралы кыралы

зэГущІэм и кІэм Пре-дентым деж ІэнэщІу Зэlущlэм и кlэм Пре-зидентым деж Ізнэщlу къэмыкlуа студентхэм я тыгээр Къанокъуэм ира-тыжащ икlи республи-кэм и Унафэщlым и гъу-сэу фэеплъ сурэт зыт-рагъэхащ.

КЪАНЫКЪУЭ

Сурэтхэр МАМИЙ

кІуэкІа хэхыныгъэхэм къри-кІуахэм псальэмакъышхуэ

кънк-laш.

Тузкур зыТутыр депутатхэм

Ф Махуэм и кТыхьагын сыхьэягуригъэТуэн папшТэ жэпуэти 10-рэ дакънкъэ 17-рэ. ягуригъэГуэн папщІэ жэпуэ-гъуэм и 23-м Къэрал Думэм ирагъэблагъэ УФ-м и ХэхакІуэ комиссэ нэхъыщхьэм и унафэщІ Чуров Владимир

Уасэм хохъуэ

Къузкіыша Жыжьэм куздкіз Іресуатен уахор еішым

хэр.
Псальэм и хьэтыркІэ, нэгьа-бэ и мазибгъум «иномаркэу» псори зэхэту сом мелард 34-рэ и уасэ къащэхуамэ, мы гъэм и пхуэдэ зэманым а бжыгъэр зэ-рыхъужыр сом меларди 7-щ. , ... сом меларди 7-щ. Нэгъуэщ[у жып[эмэ, Японием къраш автомашинэхэр хуэди 5-м нэблагъэк[э нэхъ мащ[э хъуащ.

хъуащ.
Псори зэлъытар нэгъуэщІ къралхэм кърашу ди деж автомашинэхэр къызэрашэм папщІэ Іах пошлинэм хуабжыу зэрыхагъэхъуарщ. Владивос-ток щыпсэухэм ар ямыдэу пэкІухэр ирагъэкІуэкІ.

къншальыхъуэ

КНР-м и къегъэлакТуэхэм эвэлым и ищхъэрэ-къухьэкъэралым и ищхъэрэ-къухьэ-пІэ лъэныкъуэм щыІэ Синьц-зян-Уйгур щІыналъэм къы-щальыхъуэ урысей туристхэу

кьужь, Югославием и ціыхубэ пімхъужь Бирюзов Сергей жымэ я гъусэу. <u>блы.</u> УФ-м и посольствэу Пекин щыІэм и лэжьакІуэхэм ящІэр-къым ахэр здэкІуэнкІэ хъунум теухуауэ хъыбар гуэри. сымэ я гъусэу.

♦ Жэпуэгъуэм и 19 - 22-хэм
Страсбург (Франджы) щекІуэкІынущ Европарламентым и
сессие сессие.

◆ Дыгъэр къыщ[эк]ынущ сыкьэти 7-рэ дакъикъи 9-м, къухьэжынущ сыхьэт 18-рэ дакынкъ 19-м.

Атлант хым и уэгум шызэ-жьэхэуаш зэрызауэ американ

жъхужан этрызуу американ жхъужыльатиті. Ахэр зезыгьакіуэхэр хэкіуэ-дащ. Насыпыншагъэр къы-щыхъуащ Чарльстон къалэм километр 64-рэ фізкіа пэмы-жыжьэу.

Нанэнэр/зысыжызыра ХИАЛ Мухьэмээни, flunks lyngras:

Лъыкіэ зэш нэхърэ гукіэ зэш.

АБХЪАЗ. «Урысей - Куржы: сыт льэпкьхэр зыхуейг хүржэв. ЭВГ нейпсо форум иджыблагъз Крас-нодар крайм шекіуэкіаш. Абы а щіынальэм щыіз «Иверие» күр-жы жылагьуз зэгухьэныгъэр хэ-тащ.

зэтраублэж

УРЫСЕЙ Федерацэм щыпо эжыхэр Абхъазымрэ Осет Ипщэмрэ зыпащіэну хуейщ. Кур-жым и унафэщіхэр а Іуэхум зэре-гупсысыр нэгъуэщіущ. Абыхэм я жым и ўнафэццхэр в гуходу гупсысыр нэгъўэшіуш. Абыхам я пліапізр Европэращи, Урысей Федерацам пэізшіз зыхуащі. Урысейм щыпсэу куржыхэр дыху-щізкунущ Сыхъум и властым зыпытщія зэрыхуыным. Куржы-абхъва зэпашізуваныгьэр к поскъэн хуейщ, ди зэхущытыкіэ пор едгъэфіэкіуэн щхьэкіэ», - жи аш «Иверие»-м и тхьэмадэ Гулуа

Президент хэхыныгъэхэр щіы-налъэм щекіуэкіыну махуэр щіыпіэ парламентым иджыб-лагъэ иубзыхуащ.

АБХЪАЗЫМ и парламентым къи-щта унафэр щіыпіз Конституцэм, «Абхъазым и президентыр хэхы-ным и Іуэхукіз» республикэ зако-ным къотіасэ.

ным къбтібсэ.
Политологам зэрыхуагъэфа-щамкіз, иджы екіуакіыну прези-дент хахыныт-бахам хэтынуц Аб-хаваым и Президент Бэгъэпщ Сергей, вице-президенту шыта Хаджимбэ Раупь. Экономикэ зыужыныт-эмкіл Республика партым и унафэщі Бутбэ Беслъэн сымэ. сымэ.

Къэзан Сэтэней и ехъулІэныгъэхэр къалъытэ

къуапэ щыіа уэрэджыіакіуэ ціэ-рыіуэ Къэзан Сэтэней Кавказ Ищхъэрэм и щэнхабзэм зегъэу жьынымкіэ иіэ ехъуліэныгъэхэм папщіз Адыгейм щіыхь зиіз и артисткэ ціз лъапізр къыфіащащ.

ПРЕСС-Іуахущіапізм къвзори-тамкіз, Къзбордей-Балькоэрым и уэрэджыіакіуэ, «Фабрикэ» уэрэд-жыіакіуэ гулым хэт Къззан Сати таш Адыгейм и Президент Тхы-кушьна Аспъеджарий кийе еху-лізныгъз, узыншагъз иізну, Кав-каз Ищкъэрэм и щівхьар пъвгэу иізтыну гуалоу ехкуэхъуаци. «Фабрикэ» гулым Сати и гъусзу хэт Тоневз Иринарэ Савельевз сшерэ фізыціз тхылихар ира-

ту студент гупхэр еджапіэхэм къы щызэрагъэпэщ.

ХЬЭЩЫКЪУЕЙ Олег.

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и ц1э льап1эхэр ф1эщыным и 1уэхук1э Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и

Президентым и Указ

атографием зегьэужьынымрэ лъэпкъхэм яку дэль зэпыщІэныгъэхэр гъэбыдэнымкІэ фІыщІэ ин зэ-

Клидева по редуставления простава примаго должно и при должно запишать по должно и при должно и

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президент КЪАНОКЪУЭ Арсен

2009 гъэм жэпуэгъуэм и 12-м №180-УП

Мы махуэхэм

♦ Факъырагъэр гъэкlуэдыным шІэбэнынымкІэ дунейнсо ма-хуэщ, ООН-м и Ассамблее Нэ-хъыщхьэм и унафэкІэ 1992 гъэм ягъэуващ.

Москва щекІуэкІынущ XVIII
 Урысейпсо Петровскэ ассамб-

леер. ♦ Жэпуэгъуэм и 17 - 25-хэм Токио (Японие) щекІуэкІынущ 22-нэ дунейпсо кинофестива-

лыр. ◆ Дыгъэр къыщ1эк1ащ сыхьэти

Жэпуэгъуэм и 18, тхьэмах үэ

◆ Азербайджан Республикэр къэрал щхьэхуэ щыхъуа ма-хуэщ (1991).

хуэш (1991).

♦ Игьэс 80 и нэкІэ (1929) къалъ-хуащ 1990 - 1997 гъэхэм Ника-рагуам и президенту щыта, Америкэ Курыхым и къэралхэм ящыщ цІыхубэу япзу прези-

ящыщ цімхубзу япру прези-дент хъуа Барриос де Чаморрэ . • Дыгьэр къышілкіынуш сы-хьэти 7-рэ дакьикън 8-м, къу-хьэжынуш сыхьэт 18-рэ дакъи-

уэгум щыкъутащ зауэм и вете-ранхэр зэрыса кхъухьлъатэр Ахэр Белград кІуэрт Югосла-вием и къалащхьэр нэмыцэ фа-

вием и къалащхьэр нэмыцэ фа-шистхэм къызэры Гэщ Гагъэ-кГыжрэ илъэс 20 зэрырикъум теухуа гуф Гэгъуэ Гуэхухэм хэ-тыну. Псори хэк Гуэдащ, совет

дзэзешэ, РВСН-м и унафэщІ нэ-хъыщхьэ, СССР-м зыхъумэ-

хъыщхьэ, СССГ-м зыхъумэ-жыныгъэмкІэ и министрым и къуэдзэ, Совет Союзым и Мар-шал, Совет Союзым и ЛІы-хъужь, Югославием и цыхубэ

♦ Махуэм и кІыхьагыц сыхьэти 10-рэ дакънкъй 9-рэ.

/**/**1/25/25/25

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Жылагъуэ палатэм Къзбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президентым къыбгъэдэкЫыу хигъэхьахэм я унафэ 2009 гъэм жэпуэгъуэм и 14-м Налшык къалэ

ШВ XW I) за зравтая каринуюзам птак итка, къзбар-дей-Балжкар Республиком и Жылага-уэ палатам хэгьа-жоэн урысейлос жылагар за эгухальна-хэгж шыналага коэн урысейлос жылагар за эгухальна-хэгж шыналага коэн урысейлос жылагар за эгухальна-хэгж шыналага кырага-хэгж малыгар жылагар за эгух жылагар за эгу-казынагар жылагар за эгухарынгар малыгар жылагар за эгу-карынгар жылагар жылагар жылагар жылагар за укарынгар жылагар жылагар и тхальмарам и яги кууздарр, шыныгалхам я докторыр, Ус-и и Правитеньстам и сугу-тыгр арта гира Къзбасы Агмуразев Магомет Мэжид и куру - Кулесмиссрыр; Варокуув Валамир Хъзниц и куру - Кулесмиссрыр; Варокуув Валамир Хъзниц и куру - Кулесмиссрыр; Варокуув Валамир Хъзниц и куру - Кулесмиссрыр; осо-

ьэр щэллаоээ фолдаг АО-м и генеральнэ директорыр; Ябгэжьыкь уэ Хьэбас Алий и къуэр - КъБР-м и Уэчыл-

Могжиььки у я Хьовас Алии и и курур - КъъР-и и Уэчыл-жум я палатэм и президентыр; и пхъур - Урыссей Феде-ацызмра Къбэбрдей-Балькъэр Республикэмрэ щыхъх зий-а гртисткэр; Зумакулов Асхъэт Мустэфа и къуэр - Къэбэрдей-Баль-кър къэрал мэкъумэш академием и проректорыр; Канунников Анатолий Дашли и къуэр - Ууыс тъцдъм-рэ щэхыбазэмрэ я «Вече» жылагъу э эзгухъэныгъэм и тхъэ-«дэр;

кадэр; Кък узјуфэ Хьэчим Хьэбас и квуэр - КъБР-м и Тхакіуэ-зэм я союзым и тхьэмадэр; Коглярова Марие Абрам и пхьур - «Котляровхэ М., В. «Полиграфсервие и Т») тхыпъ тедзапізм и унафэціыр; мэзло Руспан Бетіал и къуэр - «Юстерй» ООО-м

енеральнэ директорыр; Маслов Николай Александр и къуэр - «Къэбэрдей-Баль-ъэр Республикэм и Муниципальнэ щІынальэхэм я совет»

ьэр rectivominesм лүниципальнэ щынальэхээм осовер Сосициацэм тьэээщіанду эпректорыр тууэ лэжьан/уэр Нэхущ Заурбий Ахьмэд и къуэр- жылагээр лэжьан/уэр Тембот ФатІмэт Аспээнбий и пхэру- У рысейм ШІэ-ыгъэхэмк/э и Ахадемием и Къзбэрдей-Балъкъэр шЭныгъэ ентрым Бгыльэ щіып/эхэм я экологиемк/э и институтым и унафэщыр, биологие щізныгъэхэм я докторыр, про-фессорыр, Урысейм Щізныгъэхэмкі з и Академием и член

орреспондентыр; Темыркъан Борис Хьэ ту и къуэр - КъБР-м и Компози

орхэм я союзым и тхьэмадэр ; Хьэтэжьыкъуэ Валерэ Назир и къуэр - Цlыхухэм я хуи-

тыныгь эхэм кышкызшыжыными! Якьэбэрдей-Балькыэр республикэ жылагыу вцептрым и ткымады. Якь БКЬУм и кафедэм и унифажины барабы. Якы барабы бар

эіэлыкьуныгьэ хэха къызэгьэлэщынымкіэ центрым и охутыр нэхъыщхьэр; **Чернышевэ Маринэ Борис и пхъ ур** - Урысейм и хъыба егъащІэ телеграф агентствэм (ИТАР-ТАСС) и коррес

Тхьэзэплъ Хьэсэн и дыщэ медалыр

Жэпүэгъүэм и 15-м, Лермонтов Михаил илъэси 195-рэ щрикъу махуэм, Желез новодск гуф]эгъуэ пшыхь щызэхэташ. Абы кърихьэ-ліащ усыгъэр фіыуэ зылъа-гъуу курортым зыщызы-

PAEM

Щэбэт къыдэкІыгъуэ

СШЭНЫГЪЭ

Тхылъыр фіыцэ

ирагъэлъагъц

хуа Іужухэр махуитікіэ щекіуэкіащ. Абы хэ-таш еджапіэ нэхъышхыхэм шеджэхэмрэ егьэ-

КъБР-м Хъыбарегъащіз Ізнатізхэмкіз, жылагъуз эзгухьзныгъзхэм ядэлжьэнымрэ щіалэ-гъуала ізухуамкіз министерствям и гъсузу илъэс къэс къызыдогъэлэщ ныбжьыщізхэм тхылъыр я ізпэгьу тщіыным хузятх зэјуцізэр, - жеіз биб-иютекэм щенхабээмкіз и къудамэм и унафэщі

ПНОТЕЛЬЯ ЦЕЛЬНЫЙ В СТОРИИ ТАКИТЬ ГЪЭТПЫЛЬНЫЙ СТУДЕНТХЭМ ИРАБЪЭБЪЭГЬ ДОВОВНОТЕЛЬНО В СТОРИНОТЕЛЬНО В СТОРИНОТ

Трафическая корданая и уквараци, герепочук Опа-- Ди деж ккемејуалісям зарыт паэкій защівы догавкууа - жеіз інновацэмкіз и къудаюм и уна-фэціі Малбакууа Сэрэгіння - Студенткуют цізны-гьэ ягкуэ тынымкіз, щізныгъэ лажкынгъэхэр ятхынымкіз ди бібліогектор сэбэл хэунуш, Іта-хымбау нобэ мыбы кърикъэліар ягіз курсым щізо-гуденткурш. Актр итысь къзе мы јухуу кыдо-гьэт. А псоми мыхыэншкуэ иізці щіалэгъуалэм бібліогекем устану уна укуххумізмикть, заботогекем учицасыну, ущельну узумідаражно-тьемьода, щіалагомажи ав пиізники кызызык-ражного шідалужамам ав пиізники кызызык-тыхнода, щіалагомажи ав пиізники кызызык-тыхнода, щіалагомажи ав пиізники кызызык-тыхнода, щіалагомажи ав пиізники кызызык-

гьэхьэлlа щlалэгьуалэм ар пщlэншэу къаlэры-хьащ.

. Республикэм и тхыль хъумапІэ нэхъыщхьэр ирагъэцІыхуа нэужь, студентхэр концерт

Зэіущіэхэр

кум къришащ, 70-м щэн-хабээмийз щівых зийз и лэ-жьакіуэ, «Лигературная Ка-бардино-Балкария» журна-лым и редактор нэхъьщуха тхакіуэ Тхьэзэплъ Хьэсэн икій урыс усакіуэшхуэм и цірз зезыхьез саутьэтымрэ дыщэ дамыг-ээмрэ абы мера тащ льзяньс щэлкабэзмрэ

lэ. Къыхэгъэщыпхъэщ: ап-Къыхэгъэщынхьэщ. ан хуэдэ щІыхь льагэ зыхуа щІар зэрыхъур цІыху 11 къ дейщ, Гамзатов Расулрэ Ку лиев Къайсынрэ яхэту.

ТАБЫЩ Динарз

●Футбол Фыдогъэблагъэ!

Урысей Федерацэм футболымкІэ и премьер-лигэ ТІощІрэ етхуанэ джэгугьуэ

«Спартак-Налшык ЦСКА (Мэзкуу)

●ЩІалэгъуалэ зэпечэ

«Спартак- Налшык» ЦСКА (Мэзкуу) - 3:1

УРЫСЕЙ Федерацэм футболымкІэ и премьер-лигэм хэт командэхэм я щІалэгъуалэ гупхэм я зэ-хьэзэхуэм хыхьэ зэІущІзу дыгъуасэ Прохладнэ ще-кlyэкlам апхуэдэ бжыгъэ кърикlуащ. Ди щlалэхэм ящыщу топхэр дагъэкlащ цевой Артем, Овчин-ов Сергей, Борей Аша-

●Семинар-зэІущІэ

ХъыбарегъащІэ ІэнатІэхэм топсэлъыхь

тету дяпэкін лэжьэн папшіэ зэфіэгьэкіыпхъжэм т еу-хуа семинар-зэіушіэ Къардэнгьуші Зырамыку и ціэр зезыхьэ «Адыгэ псагьэ» газетым и хьэшіэшым вэсэ-

ЗЭІУЩІЭР къызэригьэпэ-ащ КъБР-м и Журналист-эм я зэгухьэныгъэм. Абы хэтащ ди республикэм и хъы-барегъащіэ ізнатіжэм я уна-

Юрий. Къэпсэлъам къы-хигъэщащ Къэбэрдей-Балъ-къэрым и щІыналъэм иджыпсту газету, журналу, ра-

гъуэ куэди семинар-зэlущlэм къыща1этащ. Гукъеуэхэр нэхъыбэу ехьэлlат ахэр къыдэзыгьэкіхэм (учредител-хэм) я ціэхэр щіж-щіэхыурэ зэрахъуэжым къыхэкіыу езыхэм куэдрэ щіэрыщіэу зрагъэтхыжын хуей зэрыхъум, абы зэманрэ къарууэ куэд зэрихьым.

АДЫГЕЙ. <u>Республикэм и махуэр</u> дигъэлъап!эу иджыблагъэ Мей-

ПРЕСС-Іуэхущіапіэм къызэри

Наркотик зыщэхэм -

рядхэр къыщызэрагьэ-пэщынуш. Милицэм и лэжьа-кlyэхэм я гъусэу ахэр пэщіэтынущ щыіэ хабзэр къызэпауду еджапіэхэм наркотикхэр щызе

НАРКОМАНИЕМ ебэнынымкіз гъэ иригъэкіуэкіа зэіущіэм щыжа-іащ курыт еджапіэхэр, еджапіз ищхьэхэр наркотикхэм зэщіащ-тэнкіэ шынагъуэ зэрщыіэр, икіи ткіийуэ піэщіэтын зэрыхуейр. Абы къыхэкіыуи милицэхэм я нэіэ щіэ-

Дунейпсо Адыгэ Хасэм и VIII Конгресс

Лъэпкъ Іуэхум нэхърэ

козрыі зэхуэмыдахэм щыхэхэс зэкхээшхэр зэрыгэл уэтэн жыным плас. 18 м шінгуэму хуламжы Дімейпос Апыга Ха-сэм и VIII Конгрессыр Апыгэ Республикэм и къалашхыэ Мей-куалл махучитабі шекіуэкіаш. ДАХ-м и Советым хэтхэр ялэ махуэм и пшыхызшхыэм зэўншэры заучасышхуаз эрыейуэкіну шіыкізхэр дубамуаш, утыку кырахызну (узхугьуэхэр ягызніўаш, я мурадхэмрэ зэнджэщхэмкІэ зэхъуэжащ.

менкъуаля игъэшэрашэрт, пи кързш республикэм исхэм я дежкіз гуфіэгъуэ тіуащіэт жэпуэгъуэм и 3-м къахуздихьар: Адыгэ Республикэр къызэрыунахурэ илъэс 18 ирикъурт, льэпкъ ээхыхьэшхүэри я щіынальэм щекіуэкізрт.

кіырт. Къэрал филармонием и гупэ утым хуэмурэ щызэхуэ-сырт адыгэ, абазэ, абхъаз сырт адыгэ, абазэ, абхъаз зэкьэушхэр, ди къэкнуэнум гууз-лыуз хузиlэ нэхъыжыхэр, льэпкъым и «набдээ» цыху иlэрыlуэхэр. Псом хуэмылэу узыг-ъэгуфіэт дунейм и шlы-налъэ куэдым щикъухьа адыгэхэр Мейкъухага ээрызэ-хуишэсар. Къызахурс тхыэмаадыгэхэр Мейкьуага зэрызэ-хүншэсэр, Кызахуэс ткьэма-дэхжи ягу үггыр эыгт, ээры-гээ турхээр кышийсэг арган арган гээг уулар уулар харыгар арган м гурагар арган арган м гурагар арган арган м гураг арган арган Шэблэм шагкы экуэху, щалэгыуалэм я гъуазэ нэ-хыыкыхэр, адыгэм кызака ержагышкуахэр, шуныгыл эхэр, Інягтэ зэмыйрумыхыг хэр шуныгыл шурагуахы тэрыг тураг арган арган хэр шуныгыл шурагуахы жа тэрыг тураг арган арган хэр шуныгыл шурагуахы

хэр, Інагіз эзмылізункыптуу-хэм пэрыгі ізышагьзій ізрыіу-хэм пэрыгі ізым жика шіыпіз тельым жим врейт а махуэм. Урыс-Кавказ зауз-мізтуры зыккуэль льэт-кьым дежкіз эмікуэль льэт-кьым дежкіз эмікуэль льэт-кьым дежкіз міжываль льэт-кьым дежкіз міжываль льэт-кьым дежкіз міжываль льэт-кьым дежкіз міжываль льэт-кы дежкіз міжываль льэт-кы дежкіз міжываль заузык ліміх міжываль заузык мумьяжырхэм шіэблэм пумыванып-кумы тарына заузану мумьяжырхэм шіэблэм пумыванып-зык пізтуры шіедээ. Цімху миным нэблагь зашізя гла-контрессьір шіедээ. Цімху миным нэблагь зашізя гла-выр. Зауз заузым пізтуры зыкуей хузауз екі уядын пат-шіз Кэзамбж, Манцат, Репак-ционні комиссэхжу, Секрета-риатым хэтіну къвт-эль-гуяхам кывазуузсяху рарэзы гохузури, щімэжи кывальным

тьуахэм къызэхуэсахэр арэзы гохъуэри, щхьэж и къалэным

тохыуэри, цикэж и кьалэным пэроувэ. Хамэ къэралхэм цы. В Хасэм ялівый уахэм, Абхьаа Республикэм, Кьэбэрдей-Бальсьэрым, Къэбэрдей-Бальсьым, Краснодар крайм, Мосма, Армавир кьалэхэм кын кахэм захуигь эээши Адыгэ Республикым и Президент Тхьэкіушынэ Аслъэнджэр. Къзызарымын Махуи гуала.

рии.

Къызэрымык узу гуапэ сщохъу ди щынальэм нобэ щекуэк узу дахэр. Республикэр илъэс 18 зэрыхъур щыдгъэлъап за махуэхэм ирищыдгъэльапів махуэхэм ирижьялуу хэгьуэгу куздым щып-сэу, зи пщіэр льагэ ди льэп-кьэгьухэр къызэрытхуеблэ-гьам гур хегъахъуз, - жиіащ Тхьэкіушынэм. - Дэ зи жьауэ аршідэг къэралыгьуэм - Уры-сей Федерацэм - ди іуэху дэ-кьым, ди льэкі къигъанэр-къым, ди льэгікъым и зыукым, ди льэпкым и зыу-жыныгъэ зыхэль сыт хуэдэ Іузхури зэф!эхынымк!э кын-ддо!эпыкъу. Ауэ адыгэм и бээр, щэнхабээр, тхыдэр, хаб-ээр хъума хъунымк!э, абыхэм зегъэужьынымк!э къвлэн захъзшихъл зи диз хъзлэнэхънщхьэр зи пщэ къыдэ-хуэр, шэч хэмылъу, Дунейпсо Адыгэ Хасэращ. Абы и зэхэлыкізр, лэжьыгъэм и къы-ээгьэпэщыкіэр убзыхун зэры-хуей щіыкіэхэр фэ нэхъыфіу фощіэ. Хамэ къэрал щикьухьа мухьэжырхэм я дежкіэ ди мухьэжырхэм я дежкіз ди щіынальзхэр зэхуэдэщ. Абы къыхэкікіз, диіз Ізмалхэр зэ-хэтлъхьзу, ди зэфіэкі псори къэдгьэсэбэпу адыгэ Іуэхум дыхуэлэжьэныр ди къалэнщ. Абы ехьэліауэ диіз гупсысэхэр зыщ: ди хэгъуэгур нэхъ бей, ди лъэпкъыр нэхъ лъэщ зэрыхъуным дыпылъынырщ. Апхуэдэ псальэхэм яужькіэ. Тхьэкіушынэ Аспъэнпжэрий

Къэбэрдей, Краснодар Хасэхэм я ліыкіуэхэр

ШЭДДЖКЫЖЫрыгъм, ал. ДАХ-м и VIII Конгрессым и лэ-рей изхуухэм хуумыр эжу. жыгтым бы и кахуудандуану Мейкъуага и итылырашырт, хуухужуш, дылаг Республи-

ри иригъэблэгъащ. КъБР-м и Президент Къанокъуэ Арсен и ціэкіэ къызэ-хуэсахэм захуигъэзащ КъБР-м хъыбарегъашіэ Іэнатіэхэмкіэ. хьыбарегьашія энагтіяхмикі жылагру загукьныгьжэм ядалэжьэнымрэ шіалэгухам ядалэжьэнымрэ шіалэгуханы борис. Льэпкь захуськішхэра маху ахэну, пшэрыль зына-щіам самара каналаган конгрессым и ліыкіуэхэм ехьуэхьуащ, Паштым КыБР- и Шівкьт кыльыр - Кыуэдзо-кыу энаголэ, Кьэбэрдегы-балькэрыми и Президентым и фікшія ткыльыр - Дзэмыхь Кьасболэт аритаці.

Къасболэт яритащ. 1991 гъэ лъандэрэ ДАХ-м и 1991 гъз лъандэрэ ДАХ--ми лужывыгъэм жыджэру уэтщ абхьазхэр. Абыхэм къабгъз-куа лыму алыму алым

къыу зэрыщытар.
- Нобэ ди бзэм, хабзэм зэ-

гьэм Шамбэ Тарас кызэхүүл сахуя мерхүүлжүш, Икіл Ду-нейгоо Абхаз-Абаза Хасами шыха ткызгыр ДАХ-и и ткыз-мара Дэмырк Кызсболэт ири-дог. Сооро Тразуан ДАХ-и ээфитычкахы, дүнейн и шылы эүдөр Тразуан Дах-и ийны эүдөр Тразуан Дах-и хэм, ахур зыт-элігейгейхэм, зышыгуфівикам, политикам, ышшгуфівикам, политикам, ышшгуфівикам, политикам, ышшгуфівикам, политикам, ысмомикам, нэгы уаш Дэна жономикам, нэгы уаш Дэна экономикэм, нэгъуэщІ Іэна-тІэхэм къыщагъэльагъуэ зэфіэкіхэм адэкіэ убгъуауэ тел-сэльыхьащ Дунейпсо Адыгэ Хасэм и тхьэмадэ Дзэмыхь Кьасболэт.

Къасболэт. ДАХ-м и къалэн нэхъыщ-хьэу къилъытэхэр щигъэбел-джылым, абы къыхигъэщащ Уставым къахуигъзув къалэн-хэр гъэзэщІэным иужь зэритыр: льэпкъыр къэгъэщІэрэ-шІэжыным; абы и щэнхабзэм щізжыным; абы и щэнкабэзм зегъзужыным; ди тхыдэм и пэжыпіэр ээтегъзувэжыным; хэтрысизмрэ хээхэсхжэрэ з запыщізныгъэр тъэбыдэным; адыгэхэмрэ абыхэм я гъу-натъу льэпікьхэмря я зхуаку ээгурымыіуэныгъэ къыдэмыгъэхъуэным, нэгъуэщіхэри. Дзэмыхьыр щхьэхуэу къытеувыlащ жылагьуэ организа цэм щэнхабээмкlэ, бээмкlэ микэмкіэ, шіапэгъуап .. ıгэ Іvэхvo япэкlэ дгъэ:

кіуэтэн, ди мурад нэхъьщхьэ-хэр зэдгъэхъулІэн папщІэ, Іуэху пыухыкіахэр иужьрей илъэсищым зэфlэдгъэкlащ, пищащ адэкlэ ДАХ-м и тхьэ

мадэм. - Пшэрылъ зышыпшын жахэр гъаш]эм хэпща хъун папшіэ, дадэлэжьащ КъБР-м, КъШР-м, Адыгэ, Абхьаэ Рес-публикэхэм я Президентхэм, УФ-м и Посольствау Тыркум, Иорданым, Сирием шыЗхэм. Алхуэлзуи Урысей Фецерацэм и Презицентым мызэ-мьтТау и Президентым мызэ-мыпзу пъзужду зыхуэдгъэзащ. Жып-Ізнуракъэ, дамыгъэщІэхъуу яхузэфІэкІымкІэ къыддоІэ-пыкъу ди республикэхэм я Ізтащхьэхэр.

япэ игъэщын хуей Іуэхугъуэ нэхъыщхьэу къэтлъытэр хэ-кум исхэм езанэ классым щегъэжьауэ анэдэльхубзэр егъэ-джынырщ, хэхэсхэм зэрыхъукіэ защіэгьэкъуэнырщ. 2006-2009 гьэхэм къриубыдэу абы ехьэліауэ зэфіэдгьэкіахэм я гугъу пщіымэ, узыщыгуфіы-кіынщ хэкурыс іэщіагъэлі гуп нэгъабэ Тыркум зэрыдгъэ-кіуар. Абыхэм ягьэхьэзыращ школым адыгэбээ щезыгъэшколым адыгэбээ щезыгъэ-джынухэр. Сирием щыІэщ зи еджапІэ кІуэгъуэ мыхъуахэри пэщІэдзэ классхэм щІэсхэри пэщірадз классхэм щірсхэри адыгэбэзм щыхурагьаджэ школ. Иорданым принц Хьэм-зэ и ціэр зезыхьэ школьым ильэс 30-м нэсауэ адыгэбээ щрагъэдж. Дэ сэбэп дызэ-рыхьуфращи, Напшык кы-шыдэні тхыльхэр абыхэм яху-

догъашэ. ДАХ-м иригъэкlуэкl лэжьыгъэхэм ящыщу Дзэмыхьым къыхигъэбелджылыкаащ ди къвихи ъзоелджыныкащ ди льэпкъэгъухэр я адэжь хэкум къешэлІэжыныр. Абы и лъз-ныкъуэкІз Іуэхугъуэ нэхъыщ-хьэр убла хъуащ, къэкІуэжыну хуейхэм я гъуэгур зэјухаш, хуейхэм я гъуэгур зэјухаш, ДАХ-м хузэфюк! Урысей Фе-дерацэм и хабээхэм къыхыхьэ зэхъуэк!ыныгъэхэр, лъахэм къихьэм е къэк!уэжым игъэкъихьэм е къэкІуэжым игъэ хьэзырын хуей тхылъхэр псо ми яІэрыгъэхьэныр. Ахэр бы дэу долажьэ ОВИР-м, Іэп дэу долажьэ ОБГР-м, Тэп-хъуэшапхъуэ Іуэхухэмкіэ къэ-рал Іуэхущіапіэм. - Дуней псом адыгэу тетым

 дупен писм адып эу гетым яльэ]эс хъыбарегьащ]э ээлы-щ]эныгъэ гъэпсыныр зэманым къытхуигъэув къалэну къы-золъытэ, къыхигъэщащ Къасболэт. - Абы къыщыгъэ-

шэйжашэхэм ятеухуй, діт так-кіуэхэм, усакіуэхэм, щізны-гьэліхэм я Іэдакъвшізніхэр выізэхужэхэсаст тыкілэхэр кы-ізратуры нахышный путэмцэм ящыщи, Абов і Іуахукі э псом нэжэрэ нэхышкыэр «Арыг» дівтнуэзэр» (средктор нэхы-шкыэр Кыумахуэ Мухьаринш) дімейм кызыээртежбыри. Кызбэрдей Адыгэ Хасэм и проекту шыгаш Тыркум щып-сіу адыгэхэм телевизноннэ нэтын ятежнімыр, абыхэм

сэу адыі эхэм техівныр, абыхэм ятеухуахэр зэрыт тхыль къы-дэгьэкіыныр. Дунейпсо Адыгэ Хасэм ири-гьэкіуэкі лэжьыгьэм и унэ-

гъзубгъуныр, лъэныкъуэ зэ-мылізужьыгъуэхэм зэщіыгъуу Іуэхущіапіэхэр (предприятэуэхущаннахэр (предприяна-хэр) къызэгъэпэщынымкіэ защіэгъэкъуэныр, хьэрычэт Іуэхур дэіыгъыныр. Абы и пъэныкъуэкіэ ДАХ-м и фіы-гъэ зыхэлъхэм ящыщщ Шыкъ

Борэн иджыблагъэ Налш фабрикэ къызэрыщызэ]ул-хар, Мэрем Четин заводышхуэ Шэджэм зэрьдицыхьыр. Хэ-хэс адыгэхэм ящышу Налшык къэзыгъэзэжа, эи бизнесыр къэзыгъэзэтхьуэжа цыху 14 и оизнесыр жа цІыху 14 къахэхъуащ ахэри. АдэкІэ ДАХ-м и тхьэмадэр

гепсэлъыхьащ щІэныгъэ бээм теухуауэ Гъэзэщакіуэ гупым иригъэкіуэкіа конфе-

гупым иригээхдуэкд конференцхэм, хамэ кээрал шыlа алыгэ фестивалым зэрыхэтам. Дээмыхи Къвс болгот и кээп-сэлвэныг ээм и кдужку ирикы-ри ээ къыгригъэээжац Ду-нейпсо Адыгэ Хасэм и Уста-вым къвру ијзу къэзыльыгы-абы иригъузаэхээр эыхушј-къун хуей [узкугъуэ нэхыш-хъэхэм:

къун хует ту жут ту ж. .... жъзжум: - ди лъэпкъэгъухэр щыпсэу къэралыгъэ, щыналъэ псо-ми зэпьщіэныгъэфіхэр яхун-іэн, псом хуэмыдэу адыгэ хэ-кур зыхнубыдэ Урысей Феде-ратэм:

Іэн, псом хуэмыцэу адон э ло-кур зыхиубыдэ Урысей Феде-рацэм;
- ДАХ-р нэгъуэщ жылагъуэ ээгухьэныгъэхэм, къэрал къулыкъущІапІэхэм купщІа-фізу ядэлэжьэн;

фізу ядэлэжьэн;

адэжь щівнальзм - Кавказ Йіцхьэрэм, Урысей Федерацэм - КъБР-м, КыШР-м,
АР-м нобэ яіз іульіджымрэ
кээрал ухуакізмрэ кышызэтегьэнэн, дуней псом шэрджэсхэм шаіз кээралыгьуэр
а щівнальэрауэ зэрыщытым
къыхэкіюх.

а шіынальэрауэ зэрыщытый кыхыхаіміу;

- хамэ кьэрал шыпсэу ди льэпкьэгжэміж;

- хамэ кьэрал шыпсэу ди льэпкээгжэм Кавказым кыхуаіз зэпышіэныгьэхэр осыт хуэдияхімі егьэфіэкіуэн, ахэр хэкум кьешэліэжыным хуэлэжэм;

- жылагыуэ зэгухьэныпгьэхм, республика унафэшіхэм, федерал хабазубзыху ди льэпкээгухэм я сэбэлкіэ, 2014 гъм Сочэ шекіухыйыхамы олимпіжэгухам я сэбэлкіэ, 2014 гъм Сочэ шекіухыйыхамы рамыйыхым шылажыэ ди льэпкээгухэм я сэбэлкіэ, 2014 гъм Сочэ шекіухыйыхамы рамыйдыганый рамыйдыхамый рамыйдыхамый рамыйдыхамый рамыйдыхамый рамыйдыхамый рамыйдыхамый рамыйдыхамый рамыйдых рамыйдых рамыйдых рамыйдых эрамыйдых эрамыйд Олимп Джэгухэм иращіэкіыну хъыбарегьащіэ хуэіухуэщіэхэм Хы Фіыціэ Іуфэр игъащіэ лы чівціз іуфэр из ващіз льандрэя зи псзупіз адыгэ льапкьым и тхыдэмэр шэн жабэзмра дуней псор зэры-шыдгьэгъуэзэным дыхущіз-ктун; Олимпиадэр къышыза-јуахкіз, адыгэ символикэ на-хыыбэу хэтыныр пхытьэкіня; Дунейпсо Адыгэ Хасэм хэтхэм хэхэс адыгэхэми хэку-рысхэми я зэран кызыкэ-

рысхэми я зэран къызыхэ-кlын псалъэмакъхэми lyэху-щlафэхэми ДАХ-м хэтхэм сыт хуэдизкlи зыщадзеин. ДАХ-м и тхьэмадэм и къэп-

сэльэныгьэр иуха нэужь, Конгрессым и лэжьыгьэр зэпагьэуащ.

эуащ. Шэджагъуэ нэч ьым ДАХ-м и КъэпщытакІуэ гупым и унафэщІКъуэдзокъуэ Анатолэ тепсэльыхьащ Исполко-мым мылъку къыхэкlар зытригъэкlуэда lyэхухэм.

хэталыкдуэхмя гутсьсэхм-рэ Јухуу еплыкдэхмэр утыку къракьещи. Илзу къзисэльа-глям къратъ-болгара Европам иды Адыга Хасэхмя дене нахътыны и јухум етка гуткуельсэрш иды Адыга Хасэхмя дене нахътыны шівным хукурыс-рацэм и унафэці Уджыху. Уткъсамц (Германие). Абы кіыхылыкы у функі зэтын, і јухур Утку піці ў узухтуэхма эро- су адыгэхэр ээригээгунэ-ыы ээрытежуэр, апкуэлэун иыр къндуэтащ адыгэ быль-кымитьэцыц Хэкум къз ытыра хухухуми жэр Зарына поэтыным кара хугъэм. АдэкІэ псэлъапІэм ира гъэблэгъащ Адыгэ, Къэбэр-

ференцхэр, зэlущlэхэр пlалъэ-пlалъэкlэ къызэзыгъэпэщ зэ-гухьэныгъэ щыlэн хуейуэ. Ар сэбэп хъунущ адыгэхэм я зэфіэкіым хагъэхъуэнымкіэ, я Іззагым зрагъзужынымкіэ. - Нобэ екіуэкі Іуэхум и мы-хьэнэр апхуэдизкіэ инщи, си хьэнэр апхуэдизкіэ инщи, си гур хохъуэ, - жиlащ **Бацэжь Мухьэмэд-Хъер** (Иордан, Амман). - Хэхэс гъащlэр ди хэгъэкlын хуейуэ, хьэрычэты-щіэ нэхъыбэ Іуэхум къешэліа-пхъэу къызольытэ. Си фіэщ Амман). - Хэхэс гъащіэр ди натіэми, дызэрыщіэнымкіэ, дызэкіэльыкіуэнымкіэ, дызэ-дэлэжьэнымкіэ іэмал хъарзымэхъу, ахъшэ нэхъыбэ дбгъэ-дэлъмэ, зи ужь дит Іуэхухэр нэхъ псынщІэу зэфІэха зэрыхъунур, ди гупсысэхэри гъащэм зэрыхэтпщэфынур. Хасэшхуэм и лэжьыгъэм нэхэр диlэ хъуащ. Итlанэми, илъэс мини 10 лъандэрэ

илъэс мини 10 льандэрэ адыгэм ихьумэфа хьугъуэ-фыгъуэм иужьрей илъэс 50-м фінуэ к Іэрыхуащ. А гуны-къуэгъуэр къыщожьэ хэхэс щ Іэблэм бээр зэра Ізщізхум. Псом нэхърэ нэхъыщхьэр дыхэльхьэн, гу зылъытэн хуейуэ къалъытэхэр щыгъэбелджылат Шапсыгъ Адыгэ Хасэм, Шэрджэс Адыгэ Хасэм я тхьэ-мадэхэу **Кіэкіыхьу Мэжидрэ** сэльэныгьэхэми. льос рэ адыгэхэмрэ я зэкъуэтыны гъэм и льэр щіэху зэрымы - тыхэщу утыкум кыз . Мохьяз сызэрывэлъэlур зыщ: хэкум исри, абы пэlэшlэри адыгэбхъунур къыхэщу утыкум къы-щыпсэльащ Дунеипсо Абхъаззэм дыхуэвгъэсакъ! Абазэ Хасэм и лыкіуэ **Алами**я **Х**ьэвжокъуэ **М**аждэ (США, Геннадий.

зэрыадыгэр тщымыгъупщэу дунейм дытетыныращ, ди адэжьхэм къытхальхьар ди щіэблэм едгъэщіэнырщ. Сэ

нэхьыщхьэ шыІэкьым

тхьэмадэ, ШІДАА-м и президентым и къуэдзэ, «Адыгэ пазетым и редактор нэхьыщхьэ **ХьэфІьщІэ Мухьэмэд** ДАХ-м хуиІэ еплъыкІэрщ япэу утыку кърилъхьар.

япэу утыку кърилъхьар.
- Адыгэхэм ди зэгухьэны-гъэ нэхь ин дыдэм иригъэкlyэ-kla зэхуэсхэм ящыщу конгресси 7-м сыхэтащ сэ, - къыщіи дзаш Мухьэмэд. - Ильэсхэр дащ Мухьэмэд, "Ильэсхэр күрэхү Дунейгос Хасэм и ээ-фузкум Дунейгос Хасэм и ээ-уракум жүмжэаш, эвхуунгы-уракум кьалэнхэми хэхууаш, Кьэбгыэлаагыумэм, ахэр еп-хаш, лынын шыпсэу дигыз-кызгуузум адыгэбээр яјуры-тыу, ар урага-эфіакіууу псау-ным, яунагыузм кышагызсы-болу шыгыным. Пе weenбэпу щытыным. Ди жагъуэ зэ-рыхъущи, адыгэбзэр зыщіэжу

оэту цытыным, ди жагыуээ, тыркомуши, адыгозар зышілэжү жан экэреихем шылгозар зышілэжү жан экэреихем шылгозар жан экэм абымылыр ийуэ пігуму тыркомуши, адыгын жүрейр. Бээм нэмьші, адыгым түкейр, Бээм нэмьші, адыгым түкейр, Бээм нэмьші, адыгым түкейр, Бээм нэмьші, адыгым түкейр, Бээм нэмьші, адыгым тыру нэсү дыкыним гуулар тыркомуши, сурэт, теплээгуэ кыралуыный адыкым тыркомуши, адыгым жан жан адыгым жан адыгым жан жан адыгым жан жан адыгым жан жан адыгым жан адыгым жан жан адыгым жан жан жан жан адыгым жан жан жан адыгым жан жан жан жан адыгым жан жан адыгым жан жан жан жан адыгым жан адыгым

тэкьэг: Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и лэжьыгъэм щытепсэлъыхьым, Мухьэмэд къыхигъэщащ КъБР-м щыпсэу адыгэ щіалэ-гъуалэм я жэрдэмкіэ къалэ жыг хадэм щрагъэкlуэкlыу щыта джэгур Абхъазым и утым хуиту щызэхашэнымкlэ, пщыхьэщхьэ къэс зэхыхьэу Іуэхур зэтеублэнымкіэ КъАХ-р сэбэп зэрыхъуар. Ныбжьы-щіэхэр льэпкь Іуэхум къыхэшэн зэрыхуейр, нэхъыжылэн рэ абьхэмрэ я гупсысэк!эр зэ-техуэу къызэрызэдэгъуэгу-рык!уапхъэр Хьэф!ыц!эм къы-

игъэщащ. Мухьэмэд и гугъу ищІащ Ду-нейпсо Адыгэ Хасэмрэ Къэбэрдей Адыгэ Хасэмрэ я лэжьэкlэм, Іуэху зехьэкlэм щхьэкlэ мыарэзыхэм, гупсы-сэ пхэнжхэм зэман тезы-гьэкlуадэхэм зэрырихьэлlэм. Адыгэ хэгъуэгухэр зэхэгъэ

дэ къохъулјэн јузку цыкј фэкlуу зэрыщымытыр кън-гъэлъэгъуащ Хьэфlыціэм. Абы щхьэкіэ хамэ къэралхэм щикъухьа хэхэсхэр къешэліэ-жын, бзэм и пщіэр къэіэты-

мып луспщ. НэхъыжьыфІ зиІэм нэ-хъыщІэфІииІэщ жаІэ. Абы пытетын хуейш, дыадыгэр пэж-мэ. Интернетым тхыгъэ мышу иралъхьэ ф!экla, нэгъуэщ! ямыщ!эу зэхэс щалэгъуалэм я узуу еплъыкіэр яхъуэжу, лъэпкъым хуэлажьэ ди нэхыжыфіхэм ябгъурыувэу, абыхэм я щапхъэр я гъуазэу къекіуэкіыныр нэхъ тэмэмт.

къекlуэкlыныр нэхъ тэмэмт. Шэрджэс Адыгэ Хасэм и лlыкlуэ **Жу Тимур** и къэпсэ-лъэныгъэм и жэуапу Дзэмыхь лыкиз эку тимур и къзисъ-льянствам и жезуапу Цзямым Квасболэт, няхъвщијяхам на-мыпла пратту зръвижајам арз-зы темъксу уу, ком долз-јунейпсо Арыг з Хасъм долз-нарши ПАХ-м и јухудиапізм и бокра зрързыјукар.

- Ноба дија гутъуекъхая пъвбижьа якуаткуара и Абаз-зъхуамыцяхар зарыйть къзрал-жам дызаритуашарци, закурыс-хари іыхъз-іыхъзу зарыпсъ-зри іыхъз-іыхъзу зарыпсъ-рущ. Ар къзывъмсяфа разткій најузи - блязка лъзмыщкја-къвткумихаа ткъз мыщкја-

мајуш - блэкіа ліэщіыгъуэм къытхуихьа тхьэмыщкіа-гэрщ, льапсэрых Кавказ за-уэрш, - жиіащ Мэшхуэфі Нэж-дэт. - Льэлкьыр къума къу-ным, и бээмрэ и щэнхабээм-рэ эригээзэшіу, зыхэсхэм пщіз къыхуашіу шыгыным хуэ-лам-аныл стизокить заыщізылэжьэныр пщэрыль зыщызы-щыжа дэтхэнэми, хэхэсыр хэхэсу льэпкым щыщ зэры-мыхьунур, хэкури абыхэм зэрахуэныкъуэр къыгурыlуэу къысфlощі. Апхуэдэу щы-

къвісфюці. Алхуаўу шыгліз, экупсэх риіынальа загацкамуэкэм цылгаумч, зы гуткыса риіаным, шыіаныгьа тхальыным, диіквару захэтль-ханым дыкуэлэкнам куейц. ДАХ-м зыкуитезувык къв-лэчкэр зэман кізшым хуза-фізгьзімінуным, мыхыэнэр инци, къвізэшінубыді ўкау-ктуэхуэк ухудий. Хасяшкуэм гъуэхэр куэдщи. Хасэшхуэм зэфІимыгъэкПауэ, зэхэтІыс-

ыгъуазэхэрщ. Къэбгъэлъагъуэмэ, адыгэр рогушхуэ дунейм и щІыпІэ куэдым щикъухьа ди льэп-къэтъухэр ДАХ-м зэрызэрип-хым; хэхэсхэр кърамышэліэж-мэ, зыхэсхэм яхэшыпсыхыы-жынкіэ зэрыхъунур ціыхубэм къазэрыгуры уам; шэрджэс хэр зэрымымаш эр зэригъэнэ уам; ди республикэхэм я Іэ Іуам; ди республикэхэм я 1э-тащхьэхэр лъэпкь Іуэхум къы-зэрыхишам; Махуэхьэблэ адыгэ къуажэхэм къазэры-хэхъуам; зэк!э мащ!эми, Хэку-жьым къак!уэхэм, къэк!уэжы-пэхэм, унагъуэ щызыухуэхэм я бжыгъэр зэрыхэхъуам, нэ-

Адэкіэ я іуэху еплыкіз хэр утыку къракьвіцхуняту Че-тинрэ Сохьутэ Аскэррэ. Адыгэм и гьуэгур зыубзыку хасэшхэра дэнэ шыгсэу ди льэпкээтчухэм я плыалізу ээ-рышытыр мгээбелджылаш Електерич ээм и правода Адыгэхэм ээмшчуэ лажы льэпкэ ээгухыныгы хэм я нэхьышкы и Дунейгос Алыгэ Хасэл Абы илкы итядэ, нобэ

нэхышхьэщ Дунеипсо Адыгэ Хасэр. Абы ипкъ иткlэ, нобэ льэпкъым и Іуэху зытетыр гьэнэхуэныр, ар зэрыкlуэн хуей гьуэгур убэыхуныр, абы адыгэхэр тешэныр зи къалэ-

ныр аращ. Хамэ къэралхэм ис адыгэ-хэм я бжыгъэм ебгъапшэмэ. хэкурысхэр мащІэ дыдэми льэпкъ хъугъуэфІыгъуэхэр хъумэнымкІэ абыхэм я Іэмалхэр нэхъыбэщ. Абы ипкъ ит кlэ, зэкъуэш республикищым рэ ДАХ-мрэ я къарур зэхалъ хьэу хэхэсхэр хэкум къешэ-ліэжыным хуаунэтіын хуейуэ къызолъытэ, - къыхигъэщащ

къызолььть, Мэмэт. ДАХ-м и VIII конгрессым чнафэ къыщащтащ адыгэ бэракъым и махуэр хахыну. Аб-хъаз Республикэм щы!э Алыгэ Хасэр ДАХ-м хэгъэхьэныр къыхалъхьати, ари ІзІэткІэ даlыгъащ. анн ващ. Дунейпсо Адыгэ Хасэм и зэ-

хуэсышхуэм илъэсищым къриубыдэу ялэжьахэр къэпкъриубыдзу ялэжыхэр кьэл щытэжыным къыдэкlуэу хэ хыныгъэхэр щекlуэкlын хуей ти, lyэхур абы щынэсым Дзэ ти, уэхур аоы щынэсым дээ-мыхь Кьасболэт кьигьэльэ-гъуащ тхьэмадэ (президент) къулыкъур зыхуагъэфащз ЩДАА-м и академик, юриди-ческэ щіэныгьэхэм я канди-дат, «Бум-Банк» коммерческэ банкым и унафэщ! Ажахъуэ Къанщобии Музэрин и къуэр. Мыарэзыуэ, гуит!шхьит!у зыб-

Къанщобий Музэрин и къуэр, мырэвыу», гултшкыхнтіу зыбжан э нэхъ къыхэмык ыу, лыкіуэхэм Ажакуэр ДАХ-м и тхьэмадэу хахан. ДАХ-м и тхьэмадэр хаха нэуж, абы и кьуэдээхэри Ізіткія элгэніуащ, Кызэхуэсахэм жріэкьабыл хьуац Кэхабэрдей Адыгэ Хасэм и тхьэмадэ, ищий жив и президентным и и редактор наховащий корфыл Мукомамя аго видепрезидент ком и редактор наховащий корфыл Мукомам и редактор наховащий корфыл мукомам и редактор наховащий кормам и редактор наховащий кормам и редактор наховать и редактор на президент ком ликомам и доли и дол ЩІДАА-м и президентым и къуэдзэ, «Адыгэ псальэ» газе-

купщицину зэдэлэжэну Ха-сашхьэм хэтхэм эрацыгу-гъыр, апхуэдэуи фіыщіэ хуищащ ДАХ-м и тхьэмадэу щыта Дээмыхь Кьасболэт икіи дяпэкіи жыджэру къахэ-тыну зэрыщыгугъыр къы-хигъэшаш.

хигъэщащ. Къзбэрдейм, Шэрджэсым, Шапсыгъым, Иорданым, Си-рием, Америкэм, Тыркум, Германием щыщу 2006-2009 гъэхэм адыгэ Іуэхум хэліы-фіыхьахэм фіыщіэ хуащіу, Адыгэ Республикэр абыхэм лдыгэ геспуоликэр аоыхэм сыт шыгьун гуалуу зэрајушјэн ур кыхэшу зэјушјэм и кјзу-кым къвлсальаш ШідАА-м и академик, УФ-м, АР-м шјэныгьэхэмијэ шјыхь зијэ я лэжыа-куэ Шукълахуу з Бубэчыррэ АР-м и Арыгэ Хасэм и тхызалых забогей Арамбирэ. -м и Адыгэ Хасэм и тх цэ **Хьэпей Арамбийрэ**.

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замир: и корреспондент. Налшык - Мейкъуапэ

ДАХ-м и президент Ажахъуэ Къанщобий Музэрин и къуэр

Ажахъуэ Къанщобий Музэрин и къуэр 1952 гъзм мазаем и 25-м Къзбарлей-Балъ-

1952 гъэм мазаем и 25-м Къэбэрдей-Балъ-къэрым хыхьэ Кушмэзыкъуей къуажэм къыщалъхуащ. 1975 гъэм Ленинград къэрал универси-тетым и юридическэ факультетыр, 1992 гъэм КъБКъУ-м и экономика факультетыр

гьзм КьБКЬУ-м и ясмономий факультетыр къвухащ. 1979 - 1990 Гыгъ. Кьзбордей-Балькъвр прокуратурам щылжывщ. 1990 - 1991 гыгъ. КъБКСР-м и Совет Нэхывшуьсми и КъБР-м и Праждентым къзрал чэнджэндей и Совет Нэхывшуьсми и КъБР-м и Праждентым къзрал чэнджэндей и цывухб рагуатичи. 1992 - 1993 гъгъ. КъБР-м и Совет Нэхывшуьсми и цывухб рагуатичи. Ильсонтуукја КъБКъУ-м и коридическа факультетым щригъ-вулжащ.

тетым щригьэджащ. 1997 гъэм щегъэжьауэ «Бум-Банк» ком-мерческэ банкым и тхьэмадэм и япэ къvэмерческэ оанкым и тхьэмадэм и япэ къус дзэу лэжьащ. 2002 гъэ лъандэрэ а банкым унафэщіц. Ажахъуэ Къанщобий ЩІДАА-м академикщ, юридическэ щіэныгъэхэм кандидатщ, Гуманитар къэхутэныгъэхэм кіз Къэбэрдей-Балъкъэр щіэныгъэ инсти-тутым хабзэ къэхутэныгъэхэмкіэ и лаборатутым харээ къэхутэныгъэхэмкіз и лаоориаторэм и Ізгащжээ ущьтащ. «Налшык» бизнес-клубым и унафэщіым и къуэдзэщ, «Архивымрэ жылагъуэмрэ» журналым и редкологием, КъБР-м и Жылагъуз палатэм

хэтщ. Унагъуэщ. Къуэрэ пхъурэ иІэщ

ДАХ-м и япэ вице-президент ХьэфІыцІэ Мухьэмэд Мусэбий и къу-

Къэбэрлей-Балъкъэрым щыш, увщукъмахуа районым жихъэ Зеикъуа (Жъэтокъущеккъуйй Ипша) къуажъм 1946 гъэм гъвтхэлэм и 30-м къвщалъхъуащ, КъБКъу-м и
адыгэ-урыс къудамар къиухащ,
"Университет гъвщіра газетъм, «јуху
еплъмкіз» журнальня и уведъму, «Свеет
щаляг-уватъ- газетъм и редактор нохъыщаляг-уватъ- газетъм и редактор нохъынал тедзапіам и директору пожъващ. 1997
гъз лъвнарар «Адыгэ псалъ» газетъм и
редактор нохъышкъвц, «Хэхос адыгохърнарт», «Хасо» газетърм къыдегъъси.
Урысей Федерация и тхакіухъм, журнапистам и Союззам этцикъэбърдей-Балъкъвар Регубликам и съкъэбърдей-Балъкъвар Регубликам и съкъэбърдей-Балъкъвар Регубликам и съкъэбърдей-Балъкъвар Регубликам и
1990-1993 Тъгъ). Щізнагъхамай Дунейпсо Адыга Академием и вынарара и тхъэмаданти, каба ветъзшівліа «Адыга щізнгъуазаминститутым и директорц. Къзбордей
США, Чикаго), КъБР- ми Жълнатъу паХьофізція Мухъямад Мусабий и къуар
Урысей Федерацым щанкабазмикі шібкъ

рым, Адыгейм, Къэрэшей-Шэрджэсым щІыхь зиїз я журналистщ, «ПщІэрэ ЩІыхьрэ» абхъаз орденыр къратащ, Дунейпсо шэрджэс фондым и «ФІышІэ» саугъэтыр къыхуагъэфэщащ. ЦІыхубэ дипломатщ, США-м и Оклахомэ штатым хыхьэ Стилуо-

тер къалэм пщіэ зиіэ и ціыхущ. Унагъуэщ. Быниті, пхъурылъхуищ иіэщ.

ДАХ-м хэт жылагъуэ **ЗЭГУХЬЭНЫГЪЭХЭ**D

1. Къзбэрдей Адыгз Хасэр КъБР, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 5,1-нэ къат, теп. 86662- - 72263. Тхьэма-дэр Хээфіэціэ Мухьэмэдш. 2. Адыгэ Республикэм и Адыгэ Ха-

КъШР. Черкесск къалэ, Пушкиным и уэ-рам, 140, тёл. 887822 - 54784. Тхьэмадэр Шэрджэс Мухьэмэдш, 4. Шапсыгъ Адыгэ Хасэр

Краснодар край, Лазаревскэ (Псэзуал-сэ) поселкэ, Текіуэныгьэм и уэрам, 124, тел. 88622 - 726144. Тхьэмадэр Кіэкіыхъу Мэжидщ. Мэжидщ. <u>5. Краснодар ЩІыналъэ Адыгэ Ха-сэр</u>

раснодар къалэ, Красноармейскэ уэ-, 53, тел. 88612 - 517576. Тхьэмадэр шхьэлахьуэ Азмэтш. 6. Москва Адыгэ Хасэр

Мусьриалуз Адытэ Хасэр
Моская къяз, 3/00скс уграм. 2. гог.
Моская къяз, 3/00скс уграм. 2. гог.
Лоская къяз, 3/00скс уграм. 2. гог.
Лоская къяз, 3/00скс уграм. 2. гог.
Кър. Нагион банка и къяз и къя

КъШР, Черкесск къалз, Комсомол уз-рам, 34, гел. 887822 - 262042. Тхьэмадэр Тхьэкіушынэ Мусэщ. 9. Тыркум шыіэ Кавказ Шэрджэс

Хасэхэм я федерацэр (Каффед)
Тырку Республикэ, Анкара къала. Тел.
81090312 - 2228589; 81090312 - 2235159.
Тхээмарэр Гугъэжь Джихьанщ.
10. Сирием щыІэ Адыгэ ФІыщІз Ха-

<u>сэр</u>
Сирие Хьэрып Республикэ, Дамаск къа-лэ. Тел. 81096311 - 2777825. Тхьэмадэр Кіздыкіуей Ахьмэдш. 11. Иорданым щыіз Адыгэ Фіыщіз

Термание, Ойтен къалэ, Стадер стрит, Термание, Ойтен къалэ, Стадер стрит, 42, тел. 81049511 - 4207697996. Ткъмадэр Уджыхъу Ихьсанщ. 14. США-м щы ЗАдыгэ Фіыші З Ха-

СЗР США, Нью-Джерси штат, Уейне къуажэ, тел. 8101973 - 7908979. Тхьэмадэр Що-

США, нью-илеромеря Тхьэмадэр щогел, 8101973 - 7908979. Тхьэмадэр щолэхжу Мэруанц.

В Каример шы В Шэрджэс.

В Каример шы В Каример шы В Каример шы В Каример.

16. Абхъазым шы В Альигэ Хасэр.

16. Абхъазым шы В Альига Хасэр.

16. Абхъазым шы В Альига Хасэр.

17. Абхъазым шы В Альига Хасэр.

17. Абхъазым шы В Альига Хасэр.

зэ уэрам, 25, тел. 81099544 - 279995. мадэр **Бещто Аслъэнщ**.

Дунейпсо Адыгэ Хасэм и VIII Конгрессым хиха Гъэзэщіакіуэ гупыр (Исполкомыр)

Тхьэмадэмрэ абы и къуэдзэхэмрэ:

. **Ажахъуэ Къанщобий Музэрин и къуэр** - ДАХ-м и прези-итыр, «Бум-Банк» ООО-м и унафэщіыр, ЩІДАА-м и ака-иикыр, юридическэ щіэныгъэхэм я кандидатыр *(КъБР,*

дентыр, «Бум-Банк» ООО-м и унафощыр; ЩІДАА-м и ак-демикыр, поридическ щірыньгозхом я канридатыр (КАР, Налшик къвла); нуковма Мусэбий и къузр. ДАХ-и и япо жарона при короли при короли а дыго хасом и тъхъама по жарона при короли при короли а дыго хасом и тъхъама по «Адыта псалъ» газетым и редактор изкъвщихър, «Адыта щіонтъуза» миститутым и унафощівр, ШІДА-мір Петров-ска академиемор я якадемикър (Налшык къзла); 3. Кізрыят Мухадин Мадин и къузр. ДАХ-м и вище-прези-дентърр, Адыта Республикам и Льэлкъ Захузсьм - Хасом и перпутатыр, «НЭФ» фирмам и унафощівр (Мейкъузла къв-ла); 1- змаза Анатола Хъусин и къузр. - ДАХ-м и вище-прези-

7.3)/
4. Тэмаээ Анаголэ Хъусин и къузр - ДАХ-м и вице-прези-дентър, Къэрэшей-Цэрджэс республико стоматологие сабий 6. 5. Хеймаци (Озмен) Орхъан Сабри и къузр - ДАХ-м и вице-президентър, - Узун-тйла- Адыгэ Хасэм и ткъэмадэр (Терку Республик) (Атайыл къзлу):

Исполкомым хэтхэр:

турочати и тъсмадар, юридическа щого тар (Налишки къзла).
 куро - КъБКъУ-и за-зъл къздарскър Анатола Къасым и къуро - КъБКъУ-и за-пъщіаны возомня и јурхущіалізм и унафощіщі у (Налишки пътрати педпъз»

Кързаримеру - Метоницаний карамина и унафэщим р (палими къвла);
 Ныбэжь Таисэ Владимир и пхъур - «Адыгэ псаль» газетым щэнхабзэмкіз и къудамом и унафэщыр, Къэбэр-газетым щэнхабзэмкіз и къудамом и унафэщыр, Къэбэр-газетым турамина правитили правитили

Газетым щэнкаюзэмкі э къудамям и унацузьцию, поэму-дей Адыга Хасам и секретарыр (Напшык кыла); 13. бэтъуща Іздэм Шухьий и къуар - къэрычэтыщар (Адыга Республика, Маккъуал кълал); 14. Едыцж Мэмэт Эмин и къра-Адыга Республикам бэз-эр шади-«Атин» центрым и тъсьмарзо (Мейкъуала кълал); Хасам и тъсьмарзо (Красподар крам, Лезаревский (Газауал-са) полавля:

хар Шадик экили ма жарун и къуар - Шапсыгъ Ацыя 15. Кізяныху Мэжид Къэрун и къуар - Шапсыгъ Ацыя кар компара (Краснодар край, Лівааревский (Псэзуага-досельсь) кар компара (Краснодар край, Лівааревский (Псэзуага-16. Кізацікурей Ахмаяд Хьилии и ктуэр - Сириен щыла-жьа Адыгэ Оіьщір Хасэм и ткъзмадар (Дамаск къяля); 17. Шыкк (Думэн) Чечек Кэмай и пкъур - жылагъуз лэжьануэр (США, Калифорине штат, Анахайм къяля); 18. Къзскурий Хыса Къэзуат и къузр - «НовиТЭК» СОО-м и ули Хамыфра Хызарэт Кушыку и къузр - жылагъуз лэжьак/уар (Кордания, Уадисир къялару — Цврржко Адыта Хасам и 21. Аспъзя Алий Фузар и къузр - жылагъу лэжьак/уар (Похуаб Захуасим и денутатър (КъШР, Адита-Укъбла куаржа); 22. Жу Тимур Музад и къузр - Къзрашей-Шэрджас Республикам пижи Ізкай заухамра панкратичныра я федерацзм и уна-фэнціну (Черкесск къяля).

ДАХ-м и Къэпщытакіуэ гупыр:

Ацкъан Руслан Хъэсбий и къузр гуптым и тъзмадар, порторуст тъяль тераялісьм и унафоціцыр, КъБР-ми и Къэрал и кързи кързи кързи и кързи и кързи к

л нурин и къузр Адыгэ Республикэ, Мейкъуапэ къалэ, Къэрал филармонием и Унэ 2009 гъэ, жэпуэгъуэм и С

Зыгъэпсэхугъуэ махуэм

ЩыкІухэм факъыхуеджэ

Къаплъэным и сурэт

Корей таурыхъ

МЫ ХЪЫБАРЫР, цыкку-кэ, къыщыкхуар аддэ па-сем цыктуучуц. Жаlэж, аыс урэт зытешцыхаь бажэм ткъямыцидэ гуэрым щалэ шкаэр крешалізри, мыкку-ущ цыкку нидах, 4р анху-дизкЪз губзыгъэти, абы и ущатъыр зыхуахьыну мыжитыры къзубыди, зэ-ямышТэу къуажэлэсхэм куыцыкхэф. Тицантыр урэт. Афјэт на тыркуучуны жангарын ркъзубыди, зэ-куучын жаран сноп фізкіа мыхьуа щіатэ захыхащі, псоми я жагьуар реджэр. Уеблэмэ, а псом кыздахінуя, усх ъкзлямтах» зэрышіндыкызшкар. ри зэхийтьхьэрт, кызажжь ри зэхийтьхьэрт, кызажжь венжым и псальэхэр апхэр псыншізу къыхуэ-цікіун жеіз:

 ФыкІуи къысхуэфшэт а - Еуэ, сэ къаплъэныр гъуамэр! Сэ захэзгъэкІынщ къызэрызубыдынум сыгкумиэрі сэ эзээгізжінінің кызазырықумідынум был абы кымуэшімурэ на ығыы жуэ қызырін, Илжы уә, бе-шааға шымур кыригышыну жыз иуныулхар мұныншын. Шааз шымур ин псалы-Шааз шымур керитышын жыр п шаатыры шымур керитын қызы п шаатыры шымуры казымымурын жүзін күзен п шаатыры шымуры казымымурын жызымы жыраш, зарыма зажымымурын күзен

къуажэ псор абы щызэхуэ- абы пъандэрэ тхьэмыщкіэ-сат. Псоми яфіэгъэщіэ- хэм я жагъуэ зэи ищіагъуэнт ныбжьыщіэ ціыкіум къым. и зэфіэкіыр беижьым зэ-

ригъзунэхуну щіыкіэр. - Тхьэмыщкізхэр фызэры-акъылыншэр сэ нобэ фэз-

Екіуэкіму: 1. Урысей Федерацэм шіыхь эні эн артисткэ, Къзбэрдей-Балькъэрым шіыхь эніэ н артистка, Къб-м кьэрал саутьэтым паруеат, Шоджэнціыкіу Алий и ціэр зезыкъэ Къзбэрдей къзрал драмэ театрым и джэгуакіуэ. 4. Мээхэм я ткыз. 10. Зэ-

фІэкІышхуэ, ліыгъэ ин зиІэ, мышынэ. 11. Социалист Лэжьыгъэм и Ліыхъужь,

11. Социалист Лэжызгээм и Лівьюумсь Москва Кремлым и Уврар учэ Иныр щаухуэм хэта адыгэлі. 12. Эн ныб-жыр ильэсым кызышылдазауэ ильэ-ситіым нэс Іэш піашэ. 14. Дару Ас-льанрэ Шинамуб Багърагрэ я уэрэд. 15-сымэ. 17. Кіышоккуэ Алим и уса ціз-рыіуэ. 18. Зарізнісья, ныбэгзыгъэм кызхакікі з гуемыіуныгъэ хэльу нэгъуа-щіым елэгэйі, зыри эзэвмылэс. 21. Іуэльауэ макь. 22 Іэшуэм я ткыз. 27. Узгазы шына цыха. 28. Косм, му эк, тэ-

Уанэм шьщи Івхко. 28. Кском, моэл. тэ-лай. 32. Зигуэрым бгэлэрэл куулс-игээ, бенгъэ. 34. Шівмахуэм шівлігі хуабэхэм лэгэж кууалоўзушхуэ. 35. Мыхкумыціагъэ гуэр зэриційам цихэніз цівхум гралихээ тезыр. 36. Бэтальо-ным хыхыр дээ пакіз. 37. Хээл-шэн дахэ зыхэль, Іздэб, нэмысифі». 38. Хыз-мыци и кууэ нарт лівхьужь. 39. Адыгэ маэзціз.

жээцэ. Жэпуэгъуэм и 10-м ди газетым тета псалъэзэблэдзым и жэуапхэр:

н жэуапхэр: Ейужий, 2 Тэн. 5 Бэлыхь. 6 Аргурчі, 10. Налээ, 11. Мет. 12. Вынд, 14. Ахоцом. 15. Тэудэ. 17. «Нур. 19. Іумажэ. 22. Хээмрэт. 23. Уашхэ. 25. Уэнкажы. 26. Шэмэдж-гээдыргь. 33. Пшыггууэш, 35. Бы-рыб. 37. Мээдэг у. 38. Іуданэ. 39. Къвікъ. 41. Мэш. 42. Шкээээ. 45. Анэл. 46. Ныш. 47. Уърыу. 48. ПкІауэ. 49. Къудамэ. 50. Гушэ.

Къехыу: 1. Іэнлъэ. 2. Тхьэмпэ. 3 артан. 4. Сеныч. 7. Андэгурэ. 8

Адэжынэ. 9. Бахъсэн. 13. Хьэждал 16. Дау. 18. Ужьэ. 20. Ут. 21. Гуу. 16. дау. 16. Ужьэ. 20. Ут. 21. Туу. 24. Шагьыр. 26. Кумб. 27. Дыгъу. 29. Пщэдей. 30. БгъуэнщІагъ. 31. Бэыкьэхуэ. 32. Нэбэий. 34. Шэ. 35. Бжы. 36 Бгъэ. 37. Мы. 40. Къан-дээу. 41. Мэшыкъуэ. 43. ХьэмкІэ.

Јэрт абы. - Мы къаплъэныр зэрыс-Щалэ ціыкіур щыпсэу пхын кіапсэ сыхуейщи,

Шалэ цыкіур щыпсэу пхын к lancə сыхуейщи, къуажум дэст зы бенжь кысысухарыхаты, туэр: бзаджэжьрэ элесен жьу, жыр, элесен жыр, жыр дэр кара дыра укъагъэсаш, шарыдау къагъэсаш, шарыдау къагъэсаш, шарыдау къагъэсаш, шарыдау къагъэсаш, шарыдау къагъэсаш, шары дыра укъагъэсаш, шары кыр из дыра укъагъэсаш, шары укъагъран, къаплъэный суратыр зыргет бжэм бгъз-сыр итъэчуарунун, ухауарын, мыр из кыр укъагъран, къагълъэныр укъаш; усы кърапъэный кыр укъагъэный кыр укъагъра укъа

Зэзыдзэкlар ХьЭщыкъуЕй Олегщ.

• Чэнджэщхэр

Жыхапхъэр нэхъыбэрэ зокІуэ

УДЗ ГЪЭГЪА зэрыта вазэм жьыгъэ кlэрищlамэ, серчэ зыхэт псыкіэ птхьэщі. зэ хъужынущ.

* * * ЖЫХАПХЪЭ щІэрыпсыр ыгъушыпс пщтырым сь 1 2-3-кlэ хэбгъэлъмэ ыбэрэ зекlуэнущ. * * *

ЩХЬЭГЪУБЖЭ абджыр цlу дахэ хъунущ ар зэрыплъэщі псым фэтыджөн (зы псы лит-рым - фэтыджэн зы бжэмыш-хышхуэ) хэпкІэмэ.

ПЗЫХЬМЫШІ Xv»

● ЦІыхушхуэхэм я гупсысэхэр ГъащІэр махуэшхуэкъым

Гуитіщхьитіыгъэр зыужьы-ыгъэм и бийщ.

БИОН, алыдж тхакіуэ, философ

Зэчий ущиlэр уи къарумрз уи акъылымрэ дзыхь щатеп-щ!эжым дежщ. * * *

Дахэу упсэун папщіэ, фіыуэ лэжьэн хуейщ, лъэ быдэкіэ щытын щхьэкіэ куэд пщіэн

Псалъэзэблэдз

Късхму: 2. Къзбэрдей адыг эхэр Адыгэ Республикэмрэ тенджыз Фівщіз іфуэмуэ шыстау адыгэхмуар эзэрджуэр. 3. Махуэціз, 5. Іутіыж Борис и пьесэ. 6. Івша, рыжкын, е нэтъуші гуэрым къзкушізкіауэ ціныхубэхуэм эзрахьэ тахымуамуара, 7. Нарт гушац, цінкуюй зуреджур. 5. Ефэ-ешхуэ шыс гутымя нэхымк, я унафэш. Цінкубэзым і ліым нэхымк, я унафэш. Сінкубэзым і ліым нэхымк, я унафэш. Сінкубэзым і ліым картамуар сінкубэзым і ліым картамуар сінкубэзым і ліым картамуар сінкубэзым картамуар за сінкубэзым картамуар за сінкубэзым картамуар сінкубэзым картамуар за сінкубар картамуар за сінкуб

ГОРЬКИЙ Максим,

Ціыхум и пщіэр лъагэ, езыр щхьэхуит щыхъур акъыл щыбгъэдэлъым дежщ.

ПИСАРЕВ Дмитрий, урыс критик

Гъащіэм зиужьын щхьэкіэ ціыхур жэрдэмщіакіуэу щы-тын хуейщ.

ДЖОНСОН Сэмюэл, инджылыз vcaklvэ

Гъащіэр телъыджэкъым икіи махуэшхуэкъым. Гъа-щіэр - лэжьыгъэ гугъуш.

15 16

11

САНТАЯНЭ Джордж,

Щыхубэ ц1эры1уэм и дэлг хум кышпауэ ээрнэгэхальу, псоми нысацитьэм зыхуа-гэхмээнэр ицагдагт дэгхэ-нэри хуейт, нысаш1эм стуэ-пэк1ьн шкыхыбэ, нысашлэм стуэ-кэ закыхыкитэлцын; А зэмым хэмэт уэлгыг уэр хуаш1ырги, пджы машиуэ хуаш1ырги, пджы машиуэ пын ису зэрык1уэм хуэмы-дэу, шыгу ээш1эш1а Гэджэ-к1д к1уэрг.

щы ису Зэрыкуэм хуэмы, дуу, шыгу эзинбина Ізджэ, к1 укурт. И чэзур къызэрысу Ізпщацуя и нысаплъэ к1уэну и насаплъэ к1уэну и цхьэгьусэр, и пщыктуы пшыгум исуы тшангтым шыдыхыхы гырга улак уз пшанттым шыдыхыхы гырга улак изүн шангын гырга улак изүн шангын гырга улак изүн шангын гырга улак шангын гырга улак шангын гырга улак шангын гырга улак узашын шыгын гырга улак узашын шыгын гырга улак улашын шыгын гырга улак улашын улагын шыгу элын элык улагын шангын гырга улагын гы пізхэрт. Шыгу зэцілэща кьомым кьахэлындыкімрт пшынауэ Іэзэр, накъырапшэр, бэрэбанауэр, пхьэціьчауэр зэрысыр. Ажэтьафэр Тысыпіэншэти, бжным хуэду дулхэнэ шыгуми дэльейти, гупэмкіэ етыхыкым

ельыхыжырт. Шыгу зэщІэщІа къомым яхэтт адыгэ фащэр къызы-

• Дэ къытхуатх

«Жанхъуэтхьэблэ къафэ» щіыжаіар

ДЖЫЛАХЪСТЭНЕЙ шылыдыкі хыыджэбэ дахэцыхубз піэрыіуэ гуэр Жанхкуэткэбэгі шыша тырын шагу шкэж кэухухэрі, п хыйгкэдшілхыми ярейти, кыйбгалдшілхыми ярейти, нар песоми фізуу ятьятьуухэми, тэрыкыми, замахэми. Шыхубз ціэрыі ура пура гуы Шыхубз ціэрыі уэм и дэльхум кышшэгу эрыя гуы гуы гуы пура гукум кышшэгу эрыя хажы тура гукум кышагу эрыя хажы тура гухум кышагу хэры кадажы хум замажы тура гухум кышагу хэры кадажы хум замажы тура гу-

эльымрэ. Іэпщацэхэ хьэщІапІэ здэ-чохум къащыхъурт Къзхэльмор.

Іэпщацух хьэщІапІэ здэкіуахм къащыхкурт Къэкоэрденцихум хабээ даху
шыІэр зхухэкэсару Ткыркум жанкуэткыэблэдссхм
яритауэ, иджы а тып-ы
тыпатуэ, иджы а тып-ы
тыпатуэн кумылахастэней
шагьэльагруу, Псоми қыашахурт мәху шаху скіузкіа хыз-гууліыгьуэ дахур зи
карытырулым ураура зыми шу къжіыртукым
хыршухм ефытууну-енжытізкіу къагьуэтыну, Хьэшізжи сказ-ехуунрэ япхкунрэ хэть-рейкум зэрахкыми шахур хызкыми шахур хызкыми жалакыми жала

уджым Къахэшырт жант-къуэткъз бол къэфъкТэр, Къящохор зап!эээрыгу къа-фэрт, иджырей шалэгъуа-лэм ещхъу дэуей-дэльей-ткъым. Ахэрт дэтхэнэ гүп-ми къй Гузр эрлыжыми гурэдыш[рам и макть жыгыы-рур къззытъэ1ур, пы1эээ-кру къззытъэ1ур, пы1эээ-ми кыр и мускур кыр и мускур и и пашэу дышэ пы1эр, бухъар

●Шхыныгъуэхэр Хьэбывэ

г 380-рэ къыхокі.

щокі, джэш лъэпкъым хы-хьэу ябж. Щіы щіагъым

хьзу ябж. Щіы щіагъым джэшым ещхь жылэхэр щохьу. Абы дагъзу процент 45-60 хэлэш, къзуату - процент 23-27-рэ. Зэрынцынау пшхымэ, уи щхьэр егъзуз икіи гурыхькъымь. Блэлыгъзуэмэ, хуабжыу шхыгъуа-

Халъхьэхэр: шэ щІэмыхуу п 100, прунжу кг 8, хъынкІэл хьэзыру, зэпыгъэлъэлъауэ кг 8. шыбжиитхъу кг 2. шыгъуу узыхуейм хуэдиз.

ШЫУАНЫМ псы шІыІз тіэкіу ирагъэжыхь, шэр иракіэ, пэшхьэкум трагъэу-вэри ягъэпщт. А шэ къэкъуэлъам зэlащізурэ прунж лъэса хакіутэ, ма-фіэр щабэ ящіри зэзэмызэ зэlащlэурэ дакъикъи 7-10-кlэ ягъавэ. Итlанэ абы 10-кіз ягьавэ. Итіана абы шыгъу зыхагьэткіухьа псы хакіз, зэіащізурэ хъынкізлыр хакіутэри зэзэмызэ заіащізурэ хьэзыр хъухукіз ягьавэ. Хьэзыр хъуа хьэбывэр пэшхьэкум къытрахри щіым ягьзув, абы шыбжиитхъу хакіз.

ЩІыдэ гъэлыгъуа

ШІЫДЭ гъэлыгъуауэ

икіи гурыхысьым. Бгьэльг-гьуэмэ, хуабжы имыгысы тыруы адамы кышыпштэ-кіз и фэл ілашіз ціыкіухэр езыхэр тольэль, щыпшхкій кышпіурышашау шыпшкій кышпіуры кіз піч ухоми шыра кіз піч ухоми піч ухомі шыра тебо гуушы иракіутэ, пэшхьокум тра-тызувари, мафіз щабам тету чымчыркіз заіашізура дакыкка 30-35-кіз ягрэ-лыгьуэ. Щіыда гьэлыгьуар эшжьокум кънітрахыж, заіашізура тізкіу ягрэуп-щіых, Яшх сахуран купіці гьэлыгьуам хуэдау. КЪУБАТИЙ Борис

• Хъуэхъу

Зеикъуэ къуажэ шыш Табыщ Астемыр дохъужъу!

Мы дуней дахэм г щызыхуэн Астемыр Илъэситху ущ Илъэситху ущ-рикъу мы махуэм хъуэхъупэу пхуаlэты-нур уи гъащіэ іыхьэу, гуапэмрэ фіыгъуэмрэ уи Іыхьэгъуу, ду-ней узытетым ущымыкіуэду, гу кіуэды гъуи ўмылъагъуу укъэзылъагъу псоми уращІасэу, Тхьэм и щІасэ пэрытуи ущы-ту, уздэщытым уамыубу, ухахуэу, удахэу, адыгэл нэс ухъуну дынохъужъу! Узэфэну псыр дя-

пэкіэщ къыщыжэнур, Тхьэшхуэу ды-къэзыгъэщіам къыпхузэпищэ, илъэсищэ

гъащіэ къуит, улажьэншэу, угукъеуэншэу, укъэзыпъхуахэмрэ къыбдапъхуахэмрэ жьауэм ущіэту куэд дыдэрэ унгъэпсэу.

• ГушыІэхэр

АпщІондэху мамэ лэну?

АНЭМ бжэ-щхьэгъуб жэхэр илэу здыкізрытым, адэр кънщіохьэжри, илъэси 4 хъу и пхъум иоупщі:
- Уэ ціыкіур, Данэ, ин ухъумэ, мамэ удэізныкъунукъэ?

нукъэ? - АпщІондэху мамэ лэн имыухыну ара? - пидзы-жащ Данэ.

НэгъуэщІым и унэ

и унэ
ЗЭНЫБЖЬЭГЪУ гуп
куэзыр джэгуу зы щалэм
я деж щыээхэсти, бысымыр хагьэнащ, Абы иркьэлыу къахыхьа аlым и
щхээтусэсэм же1э:
- Ди унэм зыкъом льяндэрэ фыцоджэгу, иджы
нэгъчэщ зыгуэрым я деж
фык/уэ щхээ мыххърэ?
- Къысхуэгъэгъу, ауэ
унэр дыдеижкъым, - жи
аlым.

Шыр ягъэпщкІурэ?

УЭ СЫТЫМ дежи туктыбла къафър, абы що льобышожьри къыт-ьогьалру къызэритьэфэ-нур, Жанкърултьобла фр Јепщацэхэ я къафэу пінхъунуш.

ЖАНТЕМЫРОКЪУЭ Бетэ.

**O C БІТЫМ дежи куэзыр джэгу мушьто-куэзыр джэгу мушьто-кым, - коох урджау лари и ньбжыятьум.

- Ізгъу, зиунатьуэрэ, шыр Ізгъуапэм щагъэпш-кіуу пльэгъуа игъащ1эм?!

• Гу зылъытапхъэ

джылахыстаненхэр комороду комороду кымфидмактарын да сы сы кымфидмактарын да камтары кымфидмактары кымфидмактары кымфидмактары кымфидмактары кымфидмактары кымфидмактары кымфидмактары кымфидмактары кымфидмактары кымфидма

мыш эльэдышэмгри квыг-ригъэльадэу къызэригъэфэ-фынур. Жанхъуэтхьэблэ къафэр Іэпщацэхэ я къафэу жып Іи хъунущ.

Сурэт техынымкІэ зэпеуэм фыкъыхыхьэ!

Зэпеуэм унэтіыныгън 5 ніэнущ: дей-Балъкъэрым и щіыуэпсыр в е КъБР-м и нэгъуэщі къалэхэм щытраха теп-

- гъуэхэр Республикэм и псэукіэр къызэрыщ ціыху нэгухэр Къэхъукъащіэхэр
- къэхъукъащіэхэр Къэбэрдей-Балъкъэрым и дамыгъэр

 - Къзбэрдей-Балъкъэрый и дамытъэр
 - Захъззжуам къагъхъыну суртхэр техникэ и пэныккуэмі зыхуей хузэзу щытын хуейщ;
 1. Файыми и ціру къвщантэтольгатуэлісь, акторым и уузцімур гажынтым хуейщ (шанхъ» ісапоч, посілюі-паіснік).
 2. Сурэтхар јрез форматым изагъзу, и инагъыр ріх 1500-3.
 2. Захыззжуам хтыну заражуейнікі тахнамир сурэтхамра письмом щівітьуу электроння пощтымна мы адресым егамын: е-талі 40 1545 бійі. Ети. Сурэтхар 2009 гъзы шокуатурам и 30 хкуух кызіахыну адаш, Загеум ххтыну къзым сурам и 30 хкух укызахыну адаш, Загеум ххтыну къзым сурам пуського проблений подама продуктурам пуського проблений подама продуктурам пуського проблений подама продуктурам пуського проблений проблений подама продуктурам пуського проблений тым (www.president-kbrru) къралъхьэнущ, А махуэм щіидзэнущ дыгъэгъазэм и 30 хъуху екіуэкіыну іэ іэтым.

ТекІуахэр къызэрыхахынур: Интернетыр къэзыгъэсэбэлу КъБР-м и Пре

Интернетыр къззык-ъссоблу КъБР-м и Президентым и сиятым (ком-резісійен.Киглі икласия и 15 в тымкізіц те кіуахэр къмазрыкахынур. Ар екіуахінуні 2009 гым ды-гальтамам и 1-ы шільшідамуз и 30 кауу. Унэтіныштып-ком къмшыдамі газетхам къмітрадзаўци. Сурэтхар зи Бадакъзшількам я тытьхар къмішільнажныму ії кам курысейном махуам КъБР-м и Президент Къмнокъу Арсен и деж шекіуальну гуфізтьуз за хыказішкуам.

Мы Іуэхур егъэкіуэкіыныр зн пщэ дэлъыр ТОЛАСОВЭ Екатеринэщ.

Редактор нэхъыщхьэ ХЬЭФІЫЦІЭ Мухьэмэд

РЕЛАКЦЭМ И КОЛЛЕГИЕМ ХЭТХЭР

Жыласэ Заурбэч (редактор нэхтышхым икъулатэ), ЖълкГэмыхту Маринго (редактор нэхтышхым икъулатэ), Ширдий Маринго (редактор нэхтышхым и къулатэ), Гурцикъм Мадинго (жэуап зыхъ секретары), Гууцию Зариф, Къараты Маритэ, Ныбэжь Танез, Хължыкъарэ Алик.

ДИ ХЭШІАПТЭР

дей-Балькьэр Республикэ, Налшык къалэ, Пениным и пТэкТэ щыІэ уэрам, 5, ебгьуанэ - епщІа-

•••••••

24

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор пэхьышкым, секретарым 42.56-19; редактор пэхьышкым и ккулдээхэм 24.63-64, 47.342, 47.342, жуал вын секретарым 42.63-64, 47.342, 47.342, жуал вын секретарым 42.62-68. Къу ДамЪУМЕ политерым 5. жылатуумра дэлик Гухуухмис) - 42.22-86; кыраж тыашГыру жоноонким булуухмис) - 42.22-86; кыраж тыашГыру жоноонким 51. 47.22-63, 24.25-75; шихабэмыс) - 42.75-56; оборвенателхи - 42.22-89; кыбарышГэхумис), спортымрэ шеммохимс) - 42.22-88; стэждынгыхрам шимагжын 5.42-64-5; кыбарышГэхумк), спортымрэ шеммохимс) - 42.22-88; стэждынгыхрам шимагжын 42.22-88; стэждын 42.24-84; суруттехым - 42.25-78.

Теддээ тхыгъэхэм кымцыхьа бжыгъэхэм, кымцаЭта Іухууткуухэм я пэжагъммед экур выгхахэм пэсу жууап яхь. Авторхэмрэ редакцомрэ в Гуху сельный рээгеху. Тазетыр Текадахэм жуухымынар и пил элэны КъБР-м федерально пошт ээнмицэнытъэхэмбэ и управлениям беста (1988). Газетыр привъмед жууап ехь КъБР-м и "Роспечать" АО-м. Газетыр пур гъзм дагъэтъаээм и 16-м — 841-0065-м шлуу ятхан. 3м цельски тазетыр 280-р къмдові. 1995 гълм шада Револовия и пфр зельхар Республику.

1905 гъэм щыГа Революцэм и цГэр зезыхъэ Республикэ пиграфкомбинат, Налшык къ., Лениным и цГэкГэ щыГэ уэрам, 33, телефоныр 42-35-75.

Мыкъыджівледум стэжовахиц: жууап зыхы секретарым и клуэдзэ Дыннжі Соня, редактору Жыласэ Заурбэч, корректораху Балу Фатівия (3, 4-из нап.), Пхытівый Юру (1, 2-изна.), корректораху вадзіныкалусты унда запра. Компьютеркі газетым и теплетэр нападан; Дол Марин, Гъкукіза Рае, Щомахуу Марианну, сурэтьшці Бину Жанну.

Номерыр "Адыгэ псалъэм" и компьютер ІзнатІэм щагъэхьэзыращ.

дексыр 51531 оТираж 10.125 оЗаказ №334